

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

1. JANUAR - 31. DECEMBAR 2016.

SARAJEVO, JANUAR 2017. god.

SADRŽAJ:

1. Kratak sažetak

2. Strateške izjave 2015-2025

3. Programi i aktivnosti

3.1. Osnaživanje revolucionarne generacije (strateški program)

3.1.1. Omladinska banka

3.1.2. Inkubator društvenog biznisa

3.2. PRO-Budućnost

3.3. ZNAK za održivost (eng. SIGN for Sustainability)

4. Društvena poduzetništva Mozaika i stvaranje prihoda

4.1. EkoMozaik doo

4.2. Agencija MaŠta

4.3. Techsoup Balkan

5. Razvoj

5.1. M-fond-aktivnosti izgradnje zadužbenog fonda

5.2. Izrada kurikuluma

5.3. Marketinške aktivnosti

5.4. Mreže

6. Stečena iskustva

1. KRATAK SAŽETAK

FONDACIJA MOZAIK je društveno poduzetništvo sa sjedištem u Bosni i Hercegovini sa misijom prepoznavanja, razvoja i pružanja podrške vrijednim i inovativnim društvenim poduzetnicima. Posvećeni smo postizanju našeg desetogodišnjeg impakta: Između 2015. i 2025. godine Fondacija Mozaik će raditi na unapređenju revolucionarne generacije poduzetne i inovativne omladine - snage koja se vodi vrijednostima, stvara novu društvenu i ekonomsku vrijednost, razvija uspješne društvene biznise i služi kao uzor drugim mladima.

Impakt postizemo kroz dva međusobno povezana programa: **Program Omladinska banka**, gdje prepoznajemo i podržavamo mlade društvene inovatore i poduzetnike kroz stipendije zajednice. 2016. godine 4.737 mladih ljudi se prijavilo za podršku. Kroz program OB podržali smo 121 projekt zajednice, ukupne vrijednosti 269.030 EUR. 44% ovog iznosa prikupile su neformalne skupine, a dodatnih 34% Mozaik je prikupio od općina.

Dok mladi ljudi provode projekte u zajednici, mi koristimo interno razvijenu Test-Invest metodologiju kako bismo prepoznali mlade koji svoje stavove temelje na vrijednostima i koji posjeduju potencijal za društveno poduzetništvo. U našem drugom programu pod nazivom **Inkubator društvenog biznisa**, inkubirali smo 13 društvenih poduzeća, od kojih je 7 trenutno aktivnih na tržištu. Mozaik je uložio u tri ova društvena biznisa.

Mozaik je kroz projekt PRO-Budućnost odobrio 139 grantova usmjerenih na pomirenje u lokalnim zajednicama u ukupnoj vrijednosti od 290.000 EUR. Naš godišnji proračun iznosio je 1.573,789 EUR.

2016. godine dovršili smo naš **kurikulum** za razvijanje poduzetničkih kompetencija. Kroz naše programe razvili smo 27 modula koje nudimo mladima. Osim toga, pružamo intenzivnu mentorsku podršku putem M-zone, naše on-line platforme za učenje. Osnovali smo tim za **marketing** i uspjeli podići nivo u vezi sa pozitivnom slikom Mozaika prema široj javnosti, te privući gotovo 5.000 mladih ljudi da se prijave na naše programe. Na regionalnom nivou smo pokrenuli Forum o društvenom poduzetništvu i okupili glavne zainteresirane strane na sastanku održanom u Sarajevu. Razvili smo i promovisali načela društvenog poslovanja.

U konačnici, Mozaik je postao stalni **član** EVPA-e i član upravnog vijeća u European Foundation Centre-u. Naše aktivnosti u okviru projekata SIGN, GEF i Techsoup omogućile su Mozaiku da zauzme važno mjesto u regiji. Osim naših strateških partnera, privatnih fondacija (Mott, Bosch, Porticus, UniCredit i Zeit) razvili smo novo partnerstvo sa Evropskim fondom za jugoistočnu Europu, a privatni američki investitor odlučio je podržati našu strategiju sa 250.000 USD. Svi procesi su ispitani a ljudski resursi su spremni za planirano napredovanje 2017. godine. U fazi smo razgovora sa Švicarskom razvojnom agencijom (Swiss Development Agency) u vezi oko 50% našeg godišnjeg proračuna za naredne tri godine, što će osigurati financijska sredstva za napredovanje.

2. STRATEŠKE IZJAVE 2015-2025

2.1. VIZIJA

BiH kao konkurentna regionalna ekonomija sa naprednim sistemom socijalne zaštite.

2.2. IMPAKT

Između 2015. i 2025. godine Fondacija Mozaik vodit će razvoj revolucionarne generacije poduzetne i inovativne omladine - snage koja se vodi vrijednostima, stvara novu društvenu i ekonomsku vrijednost, razvija uspješne društvene biznise i služi kao uzor drugim mladima.

2.3. MISIJA

Prepoznati, razvijati i podržavati vrijedne i inovativne društvene poduzetnike.

2.4. CILJEVI

2.4.1. PRIVUĆI I PREPOZNATI ODGOVORNE, MORALNE I SAMOUVJERENE MLADE LJUDE

Ključni pokazatelji performansi (KPI eng. Key Performance Indicator) Broj mladih ljudi koji imaju koristi od Mozaik online programa učenja i koji polažu testove online.

CILJ ZA NAREDNIH 10 GODINA: 50.000 mladih

2.4.2. MOBILIZIRATI I IZGRADITI LIDERE UNUTAR ZAJEDNICE

KPI: Broj projekata zajednice koji povećavaju svijest mladih i njihovu predanost društvenom impaktu, a kojima podršku pruža Mozaik.

CILJ ZA NAREDNIH 10 GODINA: 1.000 projekata koje vode mladi

2.4.3. PODRŠKA I ULAGANJE U IDEJE DRUŠTVENIH PODUZETNIKA KOJE OBEĆAVAJU

KPI: Broj društvenih poduzetnika koji pokreću društvene biznise kojima podršku pruža Mozaik.

CILJ ZA NAREDNIH 10 GODINA: 500 društvenih poduzetnika

2.4.4. POSTATI REGIONALNI ZLATNI STANDARD KADA JE U PITANJU ODRŽIVOST I DRUŠTVENI BIZNIS

KPI: % minimalnog održivog proračuna Mozaika koji dolazi iz zadužbenog fonda i društvenog biznisa.

CILJ ZA NAREDNIH 10 GODINA: 100% minimalnog održivog proračuna

2.5. METODOLOGIJE

2.5.1. HORIZONTALNA - EMI METODOLOGIJA:

EMI / eng. *Education, Mobilization and Impact* (obrazovanje, angažovanje i impakt) metodologija koju vodi zajednica kojom gradi društveni kapital i mobilizira lokalne resurse u svrhu rješavanja važnih problema zajednice. Ova metodologija predstavlja ključ uspjeha Mozaika u pokretanju zajednice; stoji iza impresivnih rezultata razvoja Omladinske banke. Mozaik koristi i unapređuje ovu metodologiju od 2004. godine.

2.5.2. VERTIKALNA METODOLOGIJA TEST-INVEST®

Test-Invest je vertikalno strukturirana, piramidalno oblikovana metodologija, koja putem EMI metodologije testira mlade na nivou zajednice, s ciljem prepoznavanja najperspektivnijih lidera, inovatora i poduzetnika koji se vode vrijednostima. Ovo je nova metodologija koju je razvio Mozaik a koja iza sebe ima EU zaštitni znak. Sastoji se od analitike, modela kompetencija i kurikuluma.

2.6. PROGRAMI

2.6.1. PROGRAMI OMLADINSKE BANKE (eng. YOUTHBANK)

Mozaik provodi program Omladinske banke u BiH od 2008. godine, a sa partnerima u Srbiji (Fondacija Divac) i Hrvatskoj (Europska zaklada za filantropiju i društveni razvoj) započeli smo regionalno širenje. Mozaik će pružiti sigurno okruženje koje pruža potporu za 50.000 mladih ljudi, najprije da prepoznaju, a kasnije i razviju svoje liderske sposobnosti. Nastavit ćemo unapređivati zajednice kroz barem 1.000 projekata unutar zajednica koje vode mladi i koristiti ih kao poligon za procjenjivanje vrijednosti, potencijala, inovativnosti i poduzetničkih vještina. Omladinska banka se sastoji od izgradnje kapaciteta, alata za procjenu, turnira društvenih inovacija i projekata društvenih inovacija pod vodstvom mladih koji angažuju svoje lokalne zajednice.

2.6.2. INKUBATOR DRUŠTVENOG BIZNISA

Inkubator društvenog biznisa pruža sigurno i poticajno okruženje najperspektivnijim mladima za dalje napredovanje kroz naš model kompetencija i kroz naš kurikulum. Djeluje u simbiozi sa Omladinskom bankom: najperspektivniji, inovativni društveni poduzetnici koji se vode vrijednostima, čije su kompetencije i vještine razvijene i dokazane kroz projekte zajednice koje vode mladi, bit će pozvani da se pridruže Inkubatoru.

2.6.3. M-SEED PROGRAM

Društveni poduzetnici koji uspostave svoj društveni biznis i koji su uspješni bit će pozvani da se pridruže M-klubu, alumni mreži Mozaikove strategije koja će imati snažan identitet. Ova grupa će biti značajno promovisana, kako bi doprijela do što većeg broja mladih i potaknula ih da čine dobro i postanu društveni inovatori i društveni poduzetnici.

3. PROGRAMI I AKTIVNOSTI

3.1. OSNAŽIVANJE REVOLUCIONARNE GENERACIJE (STRATEŠKI PROGRAM)

Projekt „Osnaživanje revolucionarne mlade generacije“ naš je strateški program koji vodi do našeg obećanog impakta. Nakon uspješne pilot faze 2015. godine, u 2016. godini smo povećali opseg, razvili sve potrebne ljudske i materijalne resurse i ponudili podršku za gotovo 5.000 mladih ljudi širom zemlje.

Ponosni smo što su nekoliko privatnih fondacija i lokalnih vlasti prepoznali potencijal ovog poduhvata i odlučili srednjoročno i dugoročno finansijski podržati Mozaik: **Robert Bosch Stiftung** (450.000 EUR), **Porticus GmbH** (450.000 EUR) i 100.000 EUR od **bh. vlasti** vlasti (Federalno ministarstvo kulture i sporta i 28 partnerskih općina).

Osim toga, **Austrian Development Agency** i **Light for the World**, naši dugogodišnji partneri, odlučili su nas podržati u potpunoj uključenosti naše strategije. Gradimo nova partnerstva s EFSE, UniCredit Foundation i privatnim investitorom iz SAD-a. Za provedbu strategije takođe su korišteni i grantovi opšte podrške od **Mott Foundation** i **prihoda** od USAID ugovora (GOLD).

Naš pristup sastoji se od dva međusobno povezana programa: **Omladinske banke**, gdje mladi uče kroz naš kurikulum (on-line obuke, edukacije uživo i učenje kroz društveno inovativne projekte). Tokom trajanja cijelog procesa mladi se ocjenjuju i njihovo napredovanje se posmatra putem interno razvijene metodologije Test-Invest®. Mladići i djevojke sa najvećim potencijalom da postanu društveni poduzetnici pozvani su da uđu u drugu fazu - **Inkubator društvenog biznisa**, online inkubator koji pruža potpunu prilagođenu podršku mladima, kako bi se ubrzalo njihovo napredovanje i razvoj njihovih društvenih poslovnih ideja. U konačnici, oni koji će voditi uspješna društvena poduzeća bit će pozvani u **M-club**, alumni program koji promoviše snažan identitet, kako bi postali uzor ostalim mladima u zemlji.

Tokom razvoja strateške orijentacije i provedbe pilot faze, Mozaik je primao veliku podršku **US Deloitte konsultanata** (pro-bono u vrijednosti od 2,5 miliona USD).

3.1.1. PROGRAM OMLADINSKE BANKE

3.1.1.1. PROVEDBA KURIKULUMA

M-zone **Kurikulum koji se sastoji od 26 modula** slijedi logiku dva međusobno povezana programa. Također, integriše alate Test-Invest i M&E, u svrhu optimizacije procesa. Mozaik je 2015. godine angažovao Savjetodavni odbor za kurikulum, sastavljen od osam domaćih i međunarodnih stručnjaka, u svrhu razvoja okvira kurikuluma. Odbor za kurikulum složio se da je razvoj kurikuluma stalna aktivnost i da se program mora konstantno prilagođavati u skladu sa saznanjima prema M&E. Mozaik je 2016. godine angažovao stručnjaka za razvoj kurikuluma, koji je razvio 26 programa na temelju okvira koji su razvili stručnjaci. 19 od njih su on-line i unešeni su u M-zonu, Moodle platformu za učenje koja povezuje oba programa, omogućava izvođenje kurikuluma i gradi on-line zajednicu.

Tokom izvještajnog razdoblja razvijena su 23 programa, a 17 ih je preneseno u Moodle. Na temelju ovogodišnjeg iskustva i rezultata monitoringa i evaluacije, već razvijamo plan za poboljšanje M-zone za treću generaciju.

Nastavljamo strateško partnerstvo sa Promente, vodećom NVO u oblasti društveno-ekonomskih istraživanja, za provedbu tri međusobno povezane aktivnosti:

- a) učitavanje i održavanje M-zone na Moodle platformi,
- b) poboljšanje i primjena Test-Invest metodologije,
- c) provedba monitoringa, evaluacije i procjene impakta.

Na temelju naših prethodnih iskustava, odlučili smo skratiti ciklus sa 18 na 13 mjeseci, pri čemu će svaki ciklus započeti javnim pozivom u martu, a završiti u aprilu naredne godine, u sklopu Demo Dana II.

3.1.1.2. TURNIR DRUŠTVENIH INOVACIJA – TRENING ZA FACILITATORE/ICE I OCJENJIVAČE

Intenzivna obuka za unapređenje odgovornosti 20 facilitatora/ica i 20 ocjenjivača/ica na Turniru društvenih inovacija i jačanje njihovih vještina, organizovana je od 7. do 9. maja u Sarajevu.

Trening je kombinovao teoretski pristup, interaktivne radionice i igru uloga tokom turnira, uz intenzivnu upotrebu IT tehnologije. Mladi facilitatori/ice, ocjenjivači/ce i osoblje Mozaika obučeni su za narednu fazu. Dodatno, u treningu su sudjelovali članovi IT podrške i savjetodavci iz oblasti pravde unutar društva.

Mozaik je pripremio priručnik za Turnir društvenih inovacija, koji sadrži detaljno definisane procese i opisane individualne odgovornosti facilitatora, ocjenjivača i savjetodavaca.

3.1.1.3. TURNIRI DRUŠTVENIH INOVACIJA

Tokom otvorenog poziva za M-zonu od 14. marta do 14. aprila prijavilo se 4.737 mladih koji su dobili priliku proći dva online programa (Ja imam san i Društvene inovacije). Naša javna kampanja u Bosni i Hercegovini „100 prilika za 100 dobrih ideja!“ (link https://www.youtube.com/watch?v=zSA_p_60h8Y) ispunio je naša očekivanja.

Mozaik je uložio dodatne napore kako bi sve na M-zoni bilo dostupno (naši promotivni video zapisi obuhvataju tumačenje na znakovnom jeziku) a broj osoba sa poteškoćama koji su se registrovali za program bio je 157. Također smo pokušali povećati broj žena koje se prijavljuju za M-zonu, tako što smo pažnju obratili na rodno osjetljivi jezik, promovisali žene koje služe kao uzori i koristili pažljivo osmišljene poruke. Konačno, postotak prijavljenih žena uvećan je za 4% (s 38% na 42%). Postotak žena je još veći u narednoj fazi programa, 45% u odnosu na 35% u prošloj godini.

Ukupno je 1.429 mladih ljudi prošlo dva online programa na temu društvenih inovacija i osmišljavanju budućnosti, te su prošli sve testove u Test-Invest metodologiji, gdje smo testirali njihove vrijednosti i kompetencije, kako bismo ih pozvali i uveli u narednu fazu.

1.395 mladih ljudi formiralo je 241 timove do 30. aprila (neformalne grupe bile su iz 54 općine/grada). Dobili poziv za turnire društvenih inovacija (takmičarski i saradnički proces za razvoj njihovih društvenih inovativnih ideja i njihovo predstavljanje pred mladim ocjenjivačima).

Osoblje Mozaika odredili su potencijalne lokacije turnira u općinama (škole, kulturni centri, sportska igrališta, općinski prostori) koji bi mogli primiti do 150 ljudi po događaju.

Svih 10 turnira uspješno je provedeno od 13. do 29. maja 2016. god u Sarajevu, (kratki video zapis: <https://www.youtube.com/watch?v=cx7srqtH4bI>) Banja Luka (kratki video zapis: <https://goo.gl/RO3cSw>), Bugojno, Bosanska Krupa, Lopare, Novi Grad, Mrkonjić Grad, Modrica, Doboj Jug, and Zavidovići.

Ovi cjelodnevni događaji provedeni su uz podršku osoblja Mozaika (10), općina i predstavnika mladih iz odbora koji su imali uloge facilitatora

(19), ocjenjivača (20), savjetodavaca za pitanja društvene pravde (10) i IT podrške (4). Većina njih sudjelovala je na 4 i više turnira.

Tokom vrlo zahtjevnog procesa, mladi ljudi su koristili tehnologiju kako bi olakšali proces od faze razvijanja ideja do odabira ideja.

Fotografije sa Turnira društvenih inovacija u Banjaluci (gđa Jasmina Davidović-ministrica (Ministarstvo porodice, mladih i sporta RS) potpisuje Memorandum o saradnji sa Fondacijom Mozaik nakon uvodnog govora Vesne Bajšanski-Agić, izvršne direktorice; završno izlaganje jedne grupe pred panelom ocjenjivača; Grupna fotografija na kraju turnira)

Osoblje Mozaika vodili su cijeli proces u ulozi savjetodavaca na turniru. Obučeni facilitatori i savjetodavci podržali su grupe mladih u izradi njihovih ideja, od problema do rješenja. Drugi dio treninga uključivao je učenje o tome na koji način se dobra ideja pretvara u priču i predstavljanje pred ocjenjivačima. Treći dio turnira bio je u potpunosti posvećen predstavljanju ideja. Svaki tim je imao 5 minuta za izlaganje, a zatim 5 minuta za pitanja ocjenjivača.

Informatička podrška bila je ključna za ubrzanje procesa razijanja ideja mladih, pripremu prezentovanja, bodovanje i izradu izvještaja.

Konačno, na kraju svakog dana održan je sastanak na kojem smo se osvrnuli na prethodni dan, na kojem su učestvovali osoblje Mozaika, facilitatori, savjetodavci, ocjenjivači i IT podrška. Nakon što smo očistili mjesto na kojem se trening održao, spakovali smo sav materijal i otputovali u sljedeću općinu.

U konačnici, 679 mladih ljudi (324 žene i 355 muškarca) iz 42 općine širom BiH sudjelovali su na turnirima - najmanje četiri člana iz svake 152 neformalne grupe koje su prisustvovala turnirima. Nadali smo se većem broju učesnika na turnirima, međutim većina grupa nije mogla osigurati svih 5 ili 7 članova na turniru zbog ličnih ili profesionalnih obaveza.

Bili smo fleksibilni u dogovaranju datuma i/ili mjesta turnira i odredili smo ih prema njihovim zahtjevima - svaka grupa je mogla odlučiti želi li prisustvovati turniru na neki drugi datum ili u drugom gradu.

Fotografije nastale na Turniru društvenih inovacija u općini Novi Grad (atmosfera tokom turnira, facilitator u akciji/u procesu pružanja podrške i sretna lica facilitatora sa grupom čiju su projektnu ideju nagradili ocjenjivači).

Turnir društvenih inovacija u brojkama

Datum	Grad/Općina	Broj timova	Broj članova tima koji su učestvovali			Timovi iz 42 grada/općine
			Ž	M	M+Ž	
13.05.	Banja Luka	14	43	22	65	Banja Luka (5), Doboj (3), Kozarska Dubica (4), Novi Grad (1), Srbac (1)
14.05.	Novi Grad	20	43	40	83	Novi Grad (20), Kozarska Dubica (3), Kostajnica (1), Prijedor (1)
15.05.	Bosanska Kupa	18	38	41	79	Bosanska Krupa (6), Cazin (6), Bosanski Petrovac (4), Bihać (1), Novi Grad (1)
16.05.	Mrkonjić Grad	13	34	29	63	Mrkonjić Grad (9), Šipovo (4)
21.05.	Sarajevo	18	48	32	80	Sarajevo (7), Goražde (5), Kladanj (4), Visoko (1), Zenica (1)

22.05.	Bugojno	13	17	37	54	Gornji Vakuf-Uskoplje (2), Bugojno (2), Konjic (4), Novi Travnik (3), Maglaj (1), Fojnica/Busovača (1)
26.05.	Zavidovići	15	33	40	73	Zavidovići (5), Žepče (7), Zenica (1), Olovo (1), Visoko (1)
27.05.	Lopare	9	16	23	39	Lopare (4), Šekovići (2), Vlasenica (1), Zvornik (1), Bijeljina (1)
28.05.	Modriča	13	26	30	56	Modriča (7), Odžak (2), Vukosavlje (1), Gradačac (1), Živinice (1), Kozarska Dubica (1)
29.05.	Doboj Jug	19	26	61	87	Doboj Jug (2), Doboj (1), Tešanj (8), Živinice (1), Usora (4), Srbac (1)
UKUPNO		152	324	355	679	

Neformalne grupe koje dobiju potporu na TDI imale su dvije sedmice da polažu još dva online programa (Kako mobilizirati lokalne resurse i Kako razviti projekat), te zatim predaju svoju ideju u obliku prijedloga projekta kroz M-zonu. Svi projekti pobjednika koji su zadovoljili ove kriterije službeno su odobreni i pristupili su potpisivanju ugovora sa Mozaikom.

Važno je naglasiti da 90% odobrenih projekata ima inkluzivni karakter - aktivno uključuje marginalizirane skupine u planiranje i provedbu.

Ovo je bio izazovan zadatak za neke grupe, a proces su završile 126 neformalne grupe iz 35 općina/gradova.

3.1.1.4 DRUŠTVENO INOVATIVNI PROJEKTI - AKTIVNOSTI ZAJEDNICE

Mozaik je potpisao sporazum sa 126 neformalnih grupa iz 35 općina i gradova čiji su projekti nagrađeni. 110 neformalnih grupa dolazi iz 25 općina koje su kao partneri finansijski sufinansirale programe i projekte. 16 neformalnih grupa mladih dolazi iz 10 općina i gradova sa kojima Mozaik nije imao nikakav dogovor za sufinansiranje projekata.

Ukupna vrijednost odobrenih projekata bila je 281.929 EUR, pri čemu su mladi ljudi osigurali stvarne i novčane doprinose u iznosu od 122.343 EUR (42%). Mozaik je učestvovao sa 64.127 EUR od donatora (Robert Bosch Stiftung, Porticus, Light for the World and Balkan Trust for Democracy) i 95.459 EUR od vlasti (25 općina i Ministarstvo za kulturu i sport FBiH).

Sa svakom od 126 grupa Mozaik je potpisao sporazum na svečanostima u općinama, a razdoblje provedbe projekta bilo je od 1. jula do 30. septembra 2016. godine.

Fotografije (uključujući tradicionalne "selfije" općinskog načelnika) napravljene tokom svečanosti u općini Bosanska Krupa.

Tokom provedbe projekata mladi su imali priliku proći tri online programa unutar M-zone, sa ciljem omogućavanja uspješnog razvoja projekata i angažovanja lokalnih resursa. U isto vrijeme, kroz našu Test-Invest® metodologiju, ocijenjeno je da su mladi prepoznali prave vrijednosti i željene kompetencije. Tokom provedbe, sve grupe mladih su posjetili obučeni mladi posmatrači, osoblje Mozaika i predstavnici općina. Članovi omladinskih grupa i Mozaik koristili su M-zonu za izvještavanje i analizu.

Od 126 nagrađenih projekata, 121 grupa uspješno je završila sve planirane aktivnosti. Mozaik je raskinuo ugovore sa 5 grupa jer više nisu postojale i nisu započeli sa provedbom projekta.

Vrsta provedenih projekata za mlade

Broj općina	Broj realiziranih projekata	VRSTA PROVEDENIH PROJEKATA (ima svrhu predstaviti oblasti općenito. U okviru nekoliko projekata određene aktivnosti se preklapaju u dvije oblasti)				
		Poboljšanje uslova za angažovanje mladih u sportskim i rekreacijskim aktivnostima	Uređivanje prostora za aktivnosti mladih	Kulturne i obrazovne djelatnosti	Ekologija i zaštita okoliša	Ostale aktivnosti
35	121	31	26	27	21	16

Statistički pregled provedenih projekata

	Broj realizovanih projekata	Ukupna vrijednost projekta (EUR)	Doprinos neformalnih grupa (EUR)	Mozaik iz vladinih izvora (EUR)	Mozaik od donatora (Robert Bosch Stiftung, Porticus, Light for the World and Balkan Trust for Democracy) (EUR)
UKUPNO	121	269,030 100%;	117.744 43,77%;	91.697 34,08%;	59.589 22,15%;

Statistički podaci o dobrovoljnom angažmanu u provedbi projekata

	Broj projekata	Broj volontera	Ž	M	Broj dobrovoljnih sati	Broj korisnika	Broj korisnika s posebnim potrebama
UKUPNO	121	1.207	485	722	14.357	27.064	1.030

3.1.1.5 PROMOVISANJE REZULTATA PROJEKTA

Nakon provedbe projekta za mlade organizovali smo svečanosti u općinama sa ciljem promocije postignuća i rezultata projekata mladih koje smo podržali na općinskom nivou. Domaćini ovih događaja bili su predstavnici vlasti i članovi odbora koji su pozdravili grupe mladih, te druge zainteresirane strane iz zajednica koji su podržali aktivnosti. Za ove smo događaje pripremili i štampali plakate uspješno provedenih projekata u svrhu promovisanja rezultata i unapređenja podrške naših donatora i partnera. Osim toga, osigurali smo certifikate o postignućima za grupe mladih, članove odbora i zainteresirane strane, koji su dali dodatni doprinos projektima za mlade.

Fotografije nastale tokom svečanosti u općinama Cazin i Kostajnica (među 7 novih partnerskih općina koje će sufinansirati program od 2017.god)

Prepoznavanje angažmana mladih i postignutih rezultata na lokalnom nivou od velike je važnosti za sve zainteresirane strane, a uključivanje općinskih načelnika omogućava da se lakše proračunaju sredstava za programe za mlade za iduću godinu.

3.1.1.6 TRENINZI UNUTAR ZEJEDNICE I TRENINZI ZA TRENERE/PREDAVAČE

Tokom provedbe aktivnosti unutar zajednice, 15 članova odbora mladih iz 15 općina obučeno je za izvođenje treninga o stručnim, liderskim i poduzetničkim kompetencijama za članove neformalnih grupa koje provode aktivnosti zajednice.

Glavni predavač Mozaika i voditeljica kurikuluma, gđa Eni Kurtović bila je odgovorna za pripremu i izvođenje treninga, uz pomoć ostalog osoblja Mozaika u okviru programa. Trening smo organizovali od 7. do 9. jula u Sarajevu.

Provođenje treninga u zajednicama omogućilo je odabranim grupama mladih dodatno sticanje znanja za aktivniji angažman u zajednicama. Osim toga, kroz Test Invest, Mozaik je bio u mogućnosti prepoznati najperspektivnije mlade za ulazak u sljedeću fazu na temelju aktivnosti, predanosti, napora i procijenjenih kompetencija i vrijednosti. Predavači su ocijenili svoje polaznike i izvijestili Mozaik o provedbi edukacije, a polaznici su ocijenili i rad predavača. Obje online evaluacije pružile su Mozaiku korisne informacije o mladima koji najviše obećavaju.

Od 22. jula do 4. avgusta predavači su organizirali i proveli 22 treninga u zajednici, na kojima je sudjelovalo 355 članova 112 neformalnih grupa (Ž 185 i M 170).

3.1.1.7 PROMOTIVNI DOGAĐAJ: NACIONALNA KONFERENCIJA

U cilju promovisanja postignutih rezultata neformalnih grupa mladih ljudi, koje su zajednički podržali donatori, Mozaik Fondacija, lokalne vlasti i Ministarstvo, Mozaik je organizovao dvodnevnu nacionalnu konferenciju. Odlučili smo je organizovati paralelno uz Demo Dan I, kako bismo među ciljnom skupinom promovisali novi program - Inkubator društvenog biznisa i lokalnim vlastima predstavili nove mogućnosti saradnje.

Gđin Zoran Puljić, direktor Fondacije Mozaik obratio se prisutnima na nacionalnom događaju

200 mladih ljudi, ocjenjivača, facilitatora, predavača i predstavnika iz 25 općina razgovarali su o postignutim rezultatima tokom 2016. godine i temama koje su važne za uspješnu provedbu naše strategije u 2017./2018. godini: Fokus na društvenim inovacijama, društvenoj inkluziji i društvenom poduzetništvu.

Nacionalna konferencija završena je javnom svečanošću u svrhu promovisanja rezultata Mozaika u 2016. godini i proglašenjem 7 kandidata koji su pobijedili na prvom Demo Danu i ušli u poslovni inkubator društvenog biznisa Mozaika. Događaj je organizovan u Dvorani mladih i okupio je više od 200 učesnika iz partnerskih nevladinih organizacija, medija, lokalne i entitetske vlasti, donatora i mladih.

Tokom ovog događaja Mozaik se zahvalio partnerskim općinama/opštinama na dosadašnjoj podršci programu banaka za mlade i projektima za mlade te je potpisao Sporazum o

saradnji sa 32 općine/opštine (25 postojećih partnerskih i 7 novih partnerskih općina/opština) koje će osigurati 260.000 EUR za projekte za mlade. Osim ovoga, Mozaik je potpisao Memorandum o saradnji sa dvije najveće organizacije mladih, u cilju jačanja učešća mladih i poduzetništva u BiH, Komunikacijskog centra za mlade i Omladinskog savjeta Republike Srpske.

3.1.1.8 REGIONALNI RAZVOJ MODELA OMLADINSKE BANKE

Fondacija Mozaik kao vodeći partner, jača model Omladinske banke u Srbiji zajedno sa Fondacijom Divac (finansijska potpora od Balkan Trust for Democracy), u Hrvatskoj sa Europskom zakladom za filantropiju i društveni razvoj (<http://europskazaklada-filantropija.hr/en/>) uz finansijsku podršku od National Foundation for Civil Society Development.

Osim toga, u partnerstvu sa Europe Foundation Georgia, podržavamo prenošenje znanja među mladima iz Gruzije, Abhazije i Bosne i Hercegovine.

3.1.2. INKUBATOR DRUŠTVENOG BIZNISA

Fondacija Mozaik nudi široku podršku razvoju poslovanja budućim mladim društvenim poduzetnicima koji napreduju u prethodnim fazama programa. Inkubator društvenog biznisa Fondacije Mozaik traje približno šest mjeseci i organizovan je u dvije različite faze: Turnir poslovnih inovacija i Fazu testiranja prototipa. Tokom prve faze, start-up timovi moraju razviti i potvrditi svoj koncept društvenog poslovanja koristeći alate kao što je *social business canvas – canvas društvenog biznisa*. Nakon uspješne provjere koncepta, timovi koji najviše obećavaju nagrađeni su *pre-seed ulaganja*, koja se koriste za razvoj prototipa i testiranje tokom sljedeće faze inkubacije. Posljednji događaj ove druge faze je Demo Dan II, kada timovi prezentuju svoju društvenu poslovnu ideju odboru za ulaganja, koji odlučuje u koje će od tih biznisa Fondacija Mozaik uložiti. U razdoblju od jedne kalendarske godine dvije dobne skupine i inkubacijski ciklusi preklapaju se, s tim da jedna skupina završava svoju fazu testiranja prototipa u tokom proljeća, a nova skupina ulazi u proces inkubacije u oktobru.

Kampanja 2015. privukla je blizu 3.000 ljudi. Od ovog broja, 20 lidera timova pozvani su da se pridruže Turniru poslovnih inovacija u oktobru 2015. godine i takmiče za *pre-seed* ulaganje. Od ovog broja, deset timova je odabrano za fazu testiranja prototipa. Ukupno osam timova je završilo proces inkubacije i nastupilo na Demo Danu II u junu 2016. god.

Konačno, komisija za odabir odlučila je da su tri firme spremne za ulaganje i Mozaik je nastavio sa registracijom u korist Play Learn Grow iz Tešnja, Steady hand iz Bosanske Krupe i Agrorevolution iz Cazina.

Dok se 2015. grupa spremala za svoje poslovanje, nova grupa za 2016. godinu upisana je u M-zonu društvenog biznisa, a novih 28 lidera pozvani su da se pridruže Turniru poslovnih inovacija u oktobru 2016. godine.

3.1.2.1. TURNIR POSLOVNIH INOVACIJA 2016

Nakon završetka programa u M-zoni i uspješne provedbe projekata u zajednici, naš interni tim pozvao je 28 potencijalnih društvenih poduzetnika da se pridruže Mozaikovom Inkubatoru društvenog biznisa. Odabrani su među 125 mladih ljudi, koji su zajedno sa više od 250 članova tima vodili provedbu 121 projekta u zajednici od jula do septembra 2016. godine. Odabrani mladi ljudi pozvani su da dođu u Sarajevo na Kickoff radionicu, koja je poslužila kao simulacija prve faze inkubacije.

3.1.2.2. BIT KICKOFF RADIONICA

BIT proces je započeo dvodnevnom Kickoff radionicom, koja je održana od 7. do 9. oktobra 2016. god. u Sarajevu. Dvadeset osam lidera timova bili su unaprijed odabrani i pozvani da sudjeluju u ovoj radionici.

Cilj Kickoff radionice bio je pokrenuti kreativni proces planiranja društvenog poslovanja i pripremiti se za BIT proces koji je započeo odmah nakon toga. Događaj je bio podijeljen u specijalizirane segmente koji su pokrivali niz tema od empatije, kreativnog razmišljanja, *Lean Startup-a*, *Business Canvassing-a*, prezentovanja ideja i planiranja društvenog biznisa.

Glavni cilj ovog dvodnevnog događaja bio je omogućiti mladima da se bolje upoznaju sa vrstama društvenog biznisa, koja se razvijaju kroz Mozaikov inkubator društvenog biznisa, te da razumiju proces razvoja poslovanja, s obzirom na to da je inkubator virtuelni. Neki učesnici su odlučili udružiti se sa svojim kolegama i zajedno raditi kao tim kroz proces inkubacije, dok su drugi odlučili pronaći nove timove u svojim lokalnim zajednicama. Na događaju 7. oktobra pojavilo se ukupno 23 mladih koji su sljedeća dva dana prisustvovali cijeloj radionici.

Ukupno 16 timova odlučili su proći novi ciklus inkubacije. Naši mentori su pet sedmica intenzivno radili sa njima, kako bi ih pripremili za Demo Dan I, događaj predstavljanja ideja (pitching) koji je održan 12. novembra 2016. godine.

Tokom ovog procesa timovi su imali vrlo jasne ključne etape koje je trebalo prevazići.

Ukupno jedanaest (11) timova dovršilo je prvu fazu i predstavili se na Demo Danu I, 12. novembra 2016. godine, kako bi dobili priliku osvojiti *pre-seed* ulaganje i testiranje za svoj prototip. Oni koji su uspjeli osigurati svoje mjesto u drugoj fazi inkubacije dobili su dodatnu mentorsku pomoć u vrijednosti do 1.500,00 EUR za izradu i testiranje svog prototipa.

Slijede imena timova koji su predstavili svoje ideje na prvom Demo Danu:

Ime vođe tima	Ideja za društveni biznis	Mjesto
Lejla Spahić	Dizajniranje i proizvodnja ženskih torbi od pamuka	Bosanski Petrovac
Mevludih Hodžić	Proizvodnja drvenih peleta	Busovača
Nađa Zubčević	Antibakterijska navlaka za WC školjku	Sarajevo
Nebojša Mičić	Videa za animaciju (Animation whiteboard)	Doboj
Šejla Hota	Hranjive čokolade	Olovo
Selvedina Sivić	Agencija za pravne poslove	Cazin
Vanja Josić	Mobilna apoteka	Banja Luka
Vedrana Đurđević	Stomatološka ordinacija	Doboj
Nataša Erić	Zbirka obrazovnih igara za djecu	Zvornik
Tamara Jović	Agencija za čišćenje	Zvornik
Dino Bešić	Modularni rezervoari: regulacija vode redukcije i nestašice vode	Sarajevo

Šest timova koji su osvojili *pre-seed ulaganja* prisustvovali su 13. novembra 2016. godine početnoj radionici sa dvije osnovne teme: profesionalne komunikacijske vještine (jedna četverosatna sesija) i alati efikasne prodaje (još jedna četverosatna sesija).

3.1.2.3. TIMOVI U MOZAIKOVOM INKUBATORU

Od jedanaest timova, koji su bili spremni predstaviti svoje poslovne prijedloge, Mozaik je odlučio uložiti sredstva za testiranje prototipa u šest timova. Ovi budući društveni poduzetnici trenutno rade sa timom mentora koji vode razvoj i testiranje njihovih prototipova. Nadalje, stipendisti su primili podršku u obliku online biznis kurikulumu, koji pomaže razvoju njihovog poslovanja.

Poduzetništva koja su trenutno u fazi inkubacije iz grupe 2016.:

	Naziv firme	Poslovni sektor	Mjesto	Inkubator
1	Superžena	Zapošljava žene starije od 40 godina nižeg stepena obrazovanja	Zvornik	Y
2	Mislilica	Osiguravanje uravnoteženog društvenog, emocionalnog i intelektualnog razvoja djece kroz igru i učenje.	Zvornik	Y
3	ARQUA	Osiguravanje pravilnog upravljanja vodom u slučaju nestašice vode. Tim ima potencijalni patent u svom prvom proizvodu - trenutno u procesu.	Sarajevo	Y
4	Laboratorija ideja	Njihov prvi proizvod, premaz za WC školjku koji uništava 98% bakterija na WC školjkama, ima za cilj pružanje boljih higijenskih uslova u toaletima. Namijenjen je javnim prostorima kao što su bolnice, trgovački centri, vrtići itd. Podnijeli su zahtjev za patent u Sarajevu i za patentiranje svojih proizvoda tokom naredne godine.	Sarajevo	Y
5	AD AKTA	Zapošljavanje diplomiranih pravnika koji su bili nezaposleni duže vrijeme; pomaganje sektoru malih poduzeća u razvoju, omogućavajući im da neka od svojih pravnih pitanja prepuste firmi Akta.	Cazin	Y
6	MadamEl Bags	Korištenje prirodnih materijala i zapošljavanje lokalnih dizajnera za proizvodnju modernih ženskih torbi.	Bihać	Y

U aprilu 2017. godine ove će se firme takmičiti za ulaganje u iznosu do 7500 EUR. Osoblje Mozaika dodatno će podržati one koji dobiju ovo ulaganje pri registraciji svojih firmi i njihovom osposobljavanju na tržištu.

GLAVNA POSTIGNUĆA MOZAIKA KROZ STRATEŠKI PROGRAM

Nakon probne godine provedbe naše strategije, poboljšali smo svoje desetogodišnje pokazatelje, shvativši da svoj impakt možemo postići obavljajući aktivnosti na nižem nivou i sa manjim brojem korisnika. Ovo je bilo sjajno otkriće, jer zahtijeva manje zalaganja ali postizanje željenog impakta.

Pilot faza nam je omogućila sklapanje novih partnerstava sa uglednim međunarodnim, regionalnim i nacionalnim organizacijama, koje će omogućiti kolektivni impakt (Social Entrepreneurship Academia, Munich; Social Impact GmbH, Berlin; Institute for Social Pedagogic Research, Mainz; Ashoka Austria; Promente – Center for Social Research, Sarajevo, Dokukino -

BiH, Serbia, MNE, Kosovo; Impact Hub, Vienna; Networks, Sarajevo; Yunus Social Business Balkans, European Foundation for Philanthropy Development, Croatia; Divac Foundation, Serbia; mladi.info, Macedonia; etc.)

Uspjeli smo okupiti osam stručnjaka u Savjetodavnom odboru za razvoj kurikuluma, koji su razvili 21 modul za jačanje kompetencija i ubrzanje napredovanja mladih društvenih poduzetnika. Snimljeno je 10 videozapisa za online učenje, testirana je metodologija Test-Invest i utvrđena su područja za poboljšanje koja omogućavaju isplativost našeg pristupa.

Gotovo 3.000 mladih ljudi prijavilo se u M-zonu, u okviru kurikuluma za sve aktivnosti Mozaika. 1.800 mladih smo prepoznali i pozvali na turnire društvenih inovacija (SIT) kako bi razvili svoje ideje o društveno inovativnim projektima (234 neformalne grupe). Turniri društvenih inovacija organizovani su u 25 općina, a 176 projekata odobrili su mladi ocjenjivači. Tokom turnira, mladi facilitatori su podržavali neformalne grupe u razvoju njihovih projekata.

Grupe mladih uspješno su proveli 165 projekata uz aktivno učestvovanje 1.756 mladih ljudi iz 28 zajednica. Ukupna vrijednost odobrenih projekata bila je 301.185 EUR, uz veliku podršku zajednice - mladi volonteri osigurali su 55% (166.209 EUR) stvarnih i novčanih doprinosa. Doprinos Mozaik Fondacije iznosio je 134.976 EUR (95.208 EUR od vlasti, 37.497 EUR od ZEIT Stiftung i 2.271 EUR od Bosch Stiftung).

Izgradnja kapaciteta na temelju vodstva (537 učesnika), profesionalnih (483 učesnika) i poduzetničkih kompetencija (450 učesnika) pružila je izvrsnu priliku Test-Invest metodologiji da prepozna i ubrza napredovanje mladih ljudi s najvećim potencijalom, osiguravajući pritom onima koji neće napredovati kroz program ove godine, priliku naučiti nove, korisne vještine i vještine u vezi sa zapošljavanjem, od svojih kolega koji su već prošli obuku.

3.2. ZNAK ZA ODRŽIVOST (eng. SIGN for Sustainability)

U novembru 2016. godine regionalna mreža SIGN Network koju čine Trag iz Srbije, Horus iz Makedonije, fAct iz Crne Gore, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva iz Hrvatske, FIQ s Kosova i Fondacija Mozaik ušli u posljednju godinu četverogodišnjeg projekta pod nazivom „Potpis za Održivost” (eng. "Sign for Sustainability") kojeg finansira EU.

Ovaj projekt ima za cilj promicanje lokalne filantropije, lokalnih zajednica i dugoročnu samoodrživost civilnog društva u šest zemalja jugoistočne Evrope. Partneri su organizovali određeni skup aktivnosti s ciljem stvaranja povoljnog pravnog okruženja za individualnije i korporativno filantropsko davanje;

promicanje transparentnosti aktivnosti nevladinih organizacija; i prenošenje iskustava najboljih praksi u vezi sa filantropijom putem nacionalnih i regionalnih OCD mreža.

Mozaik je u Bosni i Hercegovini (BiH) nastavio provoditi aktivnosti jačajući lokalne koncepte individualne i korporativne filantropije. Tako su pet organizacija, koje su bile dio Regionalne akademije održivosti, a koje su osnažile organizacije na lokalnom nivou, u svrhu promicanja i razvoja pojedinačne i korporativne filantropije na nivou zajednice, uspjele prikupiti 19.600 EUR od 56 firmi i 215 pojedinaca. Za ovo su dobili odgovarajuće grantove iz projekta Sign for Sustainability u iznosu od 20.000 EUR, za provedbu svojih ideja. Od pet organizacija dvije su bile izuzetno uspješne i premašile su predviđene donacije. Napredno znanje i stečeno iskustvo o angažovanju lokalnih resursa od pojedinaca i firmi pomoglo im je u promicanju potrebnog povjerenja za razvoj filantropije.

U cilju stvaranja povoljnijeg okruženja za korporativno davanje, Mozaik je zajedno sa Trag-om proveo istraživanje o korištenju postojećih poreznih poticaja za donacije u BiH, pokušavajući na taj način identificirati moguće prepreke za njihovu potpunu provedbu. Istraživanje je provela Catalyst Foundation u BiH i Srbiji. Istraživanje se primarno bavilo provedbom zakona o porezima na pravna lica i obuhvatilo je firme, Ministarstvo finansija i Poreznu upravu u oba entiteta BiH. Na temelju rezultata ovog istraživanja za BiH, koje je pokazalo da porezne poticaje za donacije nisu u potpunosti iskorištene, Mozaik je uz podršku stručnjaka iz oblasti prava preporuke s ciljem boljeg korištenja zakona koji imaju impakt na filantropiju i dostavio ih Ministarstvu finansija Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske. Prije završetka projekta učiniće se dodatni naponi u korist zagovaranja ove preporuke.

Osim gore navedenih preporuka, 2016. godine dovršen je Priručnik za provedbu standarda za prikupljanje sredstava. Priručnikom se akcenat stavlja na pomaganje prema OCD, kako bi stekle jasniju sliku o tome šta svaki standard za prikupljanje sredstava predstavlja i kako se postizanje standarda može ocijeniti, pratiti i vrednovati. Mozaik je stoga organizovao događaje pod nazivom Filantropija i društvo: Investiranje u budućnost, jedno u Sarajevu, a drugo u Banjaluci, radi promicanja Standarda za transparentno prikupljanje sredstava, Priručnika za implementaciju ovih standarda i preporuka za bolje korištenje poreznih olakšica za donacije. Cilj je bio uspostaviti bolje veze među OCD i poslovnog sektora na temelju transparentnosti, povjerenja i zajedničkih ciljeva. Događaji su okupili više od 90 predstavnika preduzeća i organizacija civilnog društva. Oni su primarno služili za proširenje broja OCD-a potpisnica Standarda za transparentno prikupljanje sredstava - do sada je gotovo 200 organizacija na regionalnoj razini, od kojih 60 iz Bosne i Hercegovine, obećalo da će u svom radu koristiti ove Standarde za transparentno prikupljanje sredstava, na transparentniji način.

Krajem 2016. godine Mozaik je sudjelovao na završnoj konferenciji projekta SIGN for Sustainability koja je održana u Podgorici. Konferencija je okupila predstavnike civilnog sektora, poslovnog i javnog sektora, iz pet zemalja iz regije, kako bi doprinijeli boljoj suradnji i dijalogu o institucionalnom okviru i alternativama za održivije finansiranje i rad OCD -a. Delegaciju iz Bosne i Hercegovine činili su zastupnik u parlamentu, zastupnik grass root organizacije i društveni poduzetnik.

Konačno, Mozaik je pokrenuo izradu Izvještaja o monitoringu koje pokriva sve zakonske izmjene poreza koji utiču na filantropiju u svih pet partnerskih zemalja, odnosno u BiH, na Kosovu, u Makedoniji, Crnoj Gori i Srbiji. Izvještaj će bit finaliziran početkom 2017. godine.

Glavna postignuća Mozaika kroz ovaj program:

- Povećani kapaciteti pet *grass root* organizacija koje su dobile pet odgovarajućih grantova,
- Promicanje postojećeg pravnog okvira i zalaganje za povoljniji pravni okvir u oblasti filantropije,
- Prenos i promovisanje znanja i najboljih praksi u vezi sa filantropijom, korporativnom društvenom odgovornošću i angažovanjem lokalnih resursa,
- Promovisanje filantropije kao angažmana zajednice usmjerenog ka dugoročnom razvoju,
- Regionalna i nacionalna partnerstva među sektorima.

3.3. PRO-Budućnost

PRO-Budućnost - eng. Trust, Understanding, Responsibility for the Future (povjerenje, razumijevanje, odgovornost za budućnost) je najveća aktivnost USAID -a o pomirenju u BiH, koju provodi Catholic Relief Services, u partnerstvu sa Fondacijom Mozaik, Caritasom Bk BiH, Forumom građana Tuzle, Skupštinom građana Helsinkija i gradom Banja Luka.

Zajedno sa ostalim partnerima, Fondacija Mozaik dužna je doprinijeti sljedećim rezultatima projekta u okviru projekta PRO-budućnost:

- Građani BiH, posebno mladi, žene i povratnici pripadnici manjina, iz različitih etničkih zajednica imaju vještine i finansijsku podršku za saradnju na različitim etničkim stranama.

- Lokalne nevladine organizacije imaju vještine i resurse za provođenje promovisanja zagovaranja ili promocije pomirenja na lokalnom nivou.

Glavna odgovornost Fondacije Mozaik je davanje grantova za formalne i neformalne grupe kroz 6 različitih fondova: Fond Inicijative mladih (PRO-Active Fund), Fond solidarnosti, Fond za NVO, Fond za osnaživanje uloge žena u procesima pomirenja, Fond za crkve i vjerske organizacije i Fond za organizacije žrtava rata.

U protekloj godini Fondacija Mozaik uložila je 529.009,69 KM, kako bi izgradila povjerenje među građanima svih etničkih skupina, kao i osnažila građane da se zalažu za društvene promjene u društvu.

Tabela 1. Ostvareni rezultati u 2016. godini (treća godina projekta)

Vrsta fonda	Broj grantova	Iznos u BAM	Lokalni doprinos KM	Broj direktnih korisnika	Broj indirektnih korisnika	Broj muškaraca	Broj žena
Fond solidarnosti	12	104.048,02	n/a	105	n/a	73	32
PRO-Active Fond	84	137.446,39	70.255,25	2159	2310	1451	708
NVO fond	19	203.177,40	82.702,80	114	n/a	48	66
Fond za organizacije žrtava rata	7	19.782,01	6.850,33	121	1300	98	23
Fond za crkve i vjerske organizacije	4	10.587,00	4.657,11	123	750	77	46
Fond za osnaživanje uloge žena u procesima pomirenja	12	53.968,87	30.872,00	703	4943	135	568
UKUPNA VRIJEDNOST (Y3)	138	529.009,69	195.337,49	3325	9303	1882	1443

Fond solidarnosti - Sredstva se raspoređuju bh. građanima (neformalne grupe) za provedbu projekata koji su direktno usmjereni na područja pogođena poplavama, kako bi se promicala važnost pomirenja i podržale potrebe zajednica pogođenih poplavama u PRO-Budućnost zajednicama.

Pro-Active fond (Youth Initiative Fund) - Fond za inicijativu mladih - Sredstva se dodjeljuju neformalnim grupama mladih (u dobi od 15 do 30 godina) za projekte koje vode mladi i provode se za rješavanje problema pomirenja i povjerenja u zajednicama uključenim u PRO-Budućnost projekt. Članovi nacionalnog odbora Omladinske banke (NYBB) zaduženi su za proces odabira.

Mali grantovi za NVO - namijenjeni za finansiranje rada na pomirenju/aktivnosti zagovaranja koje se nadovezuju na zajedništvo, što će zauzvrat pomoći da zajednice postanu jače i stabilnije. Fondacija Mozaik do sada je izradila i objavila dva poziva za nevladine organizacije.

U okviru Fonda za NVO podržana su 22 projekta u ukupnom iznosu od 239.094,46 KM. *Mali grantovi za organizacije žrtava rata* - namijenjene jačanju uloge organizacija žrtava rata u procesima pomirenja u zajednicama PRO-Budućnost.

Mali grantovi za crkve i vjerske organizacije - Sredstva se dodjeljuju vjerskim organizacijama (iz gradova/općina uključenih u PRO-Budućnost) za projekte koji se odnose na pomirenje i povjerenje u zajednice uključene u projekt PRO-Budućnost.

Mali grantovi za osnaživanje uloge žena u procesima pomirenja - sredstva su usmjerena na jačanje uloge žena u procesu pomirenja u zajednicama PRO-budućnost.

Fondacija Mozaik i tim PRO-Budućnost ponosni su na sve rezultate postignute u više od 30 PRO-Budućnost zajednica, a kratki sažetak rezultata prikazan je u tabeli 2.

Vrsta granta	Broj grantova	Iznos u KM	Doprinos na lokalnom nivou (KM)	% lokalnog doprinosa	Broj direktnih korisnika	Broj muškaraca	Broj žena	Broj indirektnih korisnika
Fond solidarnosti	76	586.146,99	0,00	0,0%	1167	810	357	67729
PRO-Active Fond	105	171.853,75	88.843,45	52,25%	3689	2451	1238	6535
NVO bespovratna sredstva	22	239.094,46	99.352,80	41,55%	389	184	205	304
Fond za žrtve rata	14	46.632,01	16.230,33	34,80%	161	121	40	1300
Fond za vjerske grupe	7	18.053,00	7.457,11	41,31%	138	85	53	750
Osnaživanje uloge žena u procesima pomirenja	39	324.013,56	140.699,25	43,42%	2145	359	1786	18623
Fond vijeća roditelja u školama	1	3.000,00	1.000,00	33,33%	128	64	64	2000
UKUPNO	264	1.388.793,77	353.582,94	25,56%	7817	4074	3743	97241

4. DRUŠTVENA PODUZETNIŠTVA MOZAIKA

4.1. EKOmozaik DOO

EkoMozaik je društveni biznis u vlasništvu Fondacije Mozaik. EkoMozaik je poljoprivredno društveno poduzetništvo koje pruža podršku za više od 100 malih poljoprivrednika u cijeloj zemlji.

U 2016. godini proveli smo detaljne strukturne prilagodbe i racionalizaciju poslovanja te pripremili program inovacija u agronomiji pod nazivom "Agroinova.EU". Ideja koja nas vodi je bolja kvaliteta voćarske proizvodnje u cijeloj Bosni i Hercegovini

i implementacija najvažnijih standarda i certifikata (Global GAP i IFS) koji će u konačnici omogućiti bolji plasman voća iz Bosne i Hercegovine na globalno tržište.

Trenutno, sa našim kooperantima je zasađeno oko 18 hektara nasada bobičastog voća, što obezbjeđuje sezonski posao za 140 porodica. Tražimo nove mogućnosti za plasman voća, te želimo proširiti interese i na druge poljoprivredne kulture u različitim regijama BiH.

Naše jagode i maline prepoznate su kao voće iznimno visoke kvalitete, što dokazuje dobru pripremu i uspješan rad agronoma, te pouzdan izbor partnera u procesu proizvodnje. Ponosni smo na činjenicu da unutar našeg poslovnog modela angažujemo sve članove porodice i da smo probudili interes onih građana u BiH koji do sada nisu bili poljoprivrednici.

U godini krize za poljoprivredu u BiH očekujemo jaču prisutnost EkoMozaika, izradom novog portala AgroiNova.EU koji će omogućiti inovacije u komunikaciji između poljoprivrednika, logističara, trgovaca i upotrebe hladnjača. Zapravo, uz standardno poslovanje, ulažemo u IT rješenja koja će olakšati i zagarantovati potpunu logiku sljedivosti, od farme do proizvoda u supermarketima širom svijeta. Put kupaca iz cijelog svijeta do najboljih jagoda i malina iz BiH vodit će preko EkoMozaika.

4.2. MAŠTA - AGENCIJA ZA PROMOVISANJE DRUŠTVENE ODGOVORNOSTI

Mašta je drugo društveno poduzetništvo Fondacije Mozaik kojim upravlja zasebna uprava. Misija poslovanja je promicanje društvene odgovornosti firmi i općenito.

2016. godina bila je produžetak napora iz 2015. godine kroz koje je prošla Agencija Mašta, prvenstveno zbog nedostatka ljudskih kapaciteta. Direktorica koja se vratila u septembru 2015. godine, nakon godinu dana porodijskog dopusta, dala je ostavku u oktobru 2015. godine. Agencija je ostala šest mjeseci bez osoblja jer je i druga zaposlenica sa punim radnim vremenom bila na porodijskom dopustu. Ovo je podrazumijevalo zapošljavanje novog direktora u aprilu 2016. godine.

Nakon godinu dana bez aktivnosti Agencija Mašta je u maju 2016. godine za Fondaciju Mozaik organizirala Trunir društvenih inovacija.

U junu smo organizirali tri sajma donatora američke ambasade u Mostaru, Sarajevu i Banjaluci.

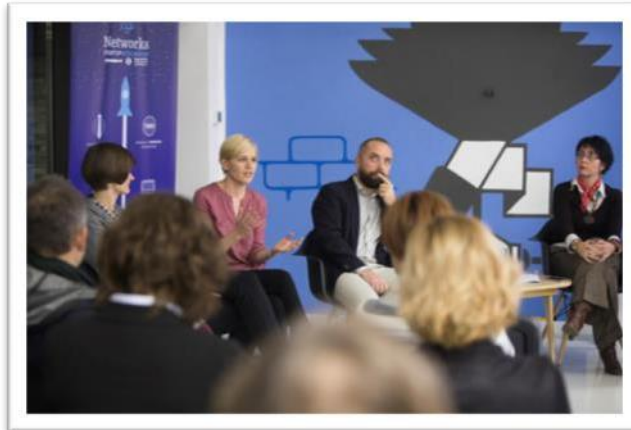

Nakon ovih događaja, Agencija je prošla kroz još jedan problem sa kadrovima, kada je nova direktorica dala ostavku samo tri mjeseca nakon zaposlenja. U oktobru se voditeljica marketinga i komunikacija vratila sa porodijskog dopusta kada je Agencija Mašta stvorila nove mogućnosti i godinu završila sa tri potpuno dovršena projekta.

MaŠta je 21. oktobra organizirala radionicu za Impact Hub Vienna, a 24. oktobra Međunarodnu mirovnu konferenciju za Balkanski klub mira.

Agencija MaŠta organizirala je sjednicu 18. novembra, u sklopu Globalne konferencije o vladavini prava u jugoistočnoj Evropi za BMW Foundation Herbert Quandt.

Decembar je rezervisan za pripremu svečanosti za godišnju proslavu volontera za američku ambasadu u BiH, koja će se održati u januaru 2017. godine, te za pripremu nove dugoročne saradnje sa zdravstvenom ustanovom iz Doboja koja će započeti i krajem januara 2017. godine.

Strateški plan za 2017. godinu usmjeren je na privlačenje klijenata i na izgradnju ljudskih kapaciteta. Tragat ćemo za stručnjacima koji će moći drugačije pratiti naš način poslovanja i one koji će očuvati naše temeljne vrijednosti zajedno sa načelima društvenog poslovanja. Cilj je osigurati stabilnost Agencije MaŠta i sigurno radno okruženje za svoje zaposlenike.

4.3. TECHSOUP BALKANS PROGRAM

Techsoup je program donacije licenciranog softvera i cloud usluga za neprofitne organizacije. U novembru 2014. godine, Mozaik je postao regionalni partner za Techsoup Global, kojim podržava organizacije iz BiH, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Makedonije, Albanije i Kosova.

Mozaik obrađuje sve donacije softvera od partnera donatora Techsoup-a: Microsoft, Google, Bitdefender, Tableau, Autodesk i Symantec. Postavili smo online platformu na nekoliko jezika (BHS, makedonski i albanski) gdje organizacije imaju priliku da se registruju i pošalju svoje online zahtjeve za donacije u obliku softvera. Naša baza donatora koji su dostupni za područje Balkana se povećava i daje više mogućnosti lokalnim organizacijama da koriste alate koji mogu poboljšati rad njihovih organizacija i poboljšati IT infrastrukturu. Naš alat za promovisanje i tehničku podršku su Techsoup Balkans, Facebook i Twitter koje služe u svrhu komunikacije i boljeg razumijevanja i korištenja tehnologije u svakodnevnom radu nevladinih organizacija, kao i za direktnu komunikaciju i podršku organizacijama u oblasti IT i licenciranja.

Godine 2016., Techsoup Balkans postao je partner u projektu kojeg sufinansira EU, u okviru kojeg ćemo napraviti istraživanje tržišta, kako bismo definisali potrebe za IT uslugama u neprofitnom sektoru u regiji. Zahvaljujući poboljšanoj promociji, TechSoup Balkans je 2016. godine donirao više od 500.000 USD licenciranog softvera registrovanim nevladinim organizacijama u regiji.

U 2017. godini planiramo se fokusirati na dodatnu promociju programa lokalnim i regionalnim nevladinim organizacijama. Također, želimo pružiti tehničku podršku i primjere dobre prakse u vezi sa upotrebom svih tehnoloških alata koji su dostupni putem našeg programa.

5. RAZVOJ MOZAIKA

5.1. M-FOND-AKTIVNOSTI IZGRADNJE ZADUŽBENOG FONDA

Strategija izgradnje zadužbenog fonda jedna je od stubova dugoročne održivosti Mozaika. Do sada smo prikupili gotovo 80.000 USD od pojedinaca i preduzeća. Potpisali smo ugovor sa Fondacijom Mott za odgovarajući grant u iznosu od 500.000 USD za prvih 250.000 koje uspijemo prikupiti. Ugovor je potpisan do decembra 2016. godine, no Mott je odobrio naš zahtjev za produženjem za još jednu godinu i nadamo se da ćemo prikupiti planirana sredstva do decembra 2017. godine. U januaru 2017. godine naš je fond iznosi preko 150.000 EUR.

Odbor Mozaika odlučio je staviti imovinu Mozaika, kuću koju posjedujemo u starom gradu, kao doprinos zadužbenom fondu. Pet agencija prodavalo je kuću, a ipak je nismo uspjeli prodati.

Na temelju njihovih savjeta odlučili smo očistiti kuću i prodati samo zemljište uz sva potrebna odobrenja općina i tijela za zaštitu kulturne baštine.

Promijenili smo strategiju prodaje i vjerujemo da ćemo moći prodati kuću do decembra 2017. godine i osigurati odgovarajući fond.

5.2. SREDSTVA MOZAIKA

5.2.1. IZRADA KURIKULUMA

Godine 2016. Mozaik je nastavio sa izradom kurikuluma M-zone. Sada se sastoji od sedam programa usmjerenih na razvoj sedam kompetencija koje su definisane kao ključne za društveno poduzetništvo mladih - komunikacija, kritičkog razmišljanja, ličnog upravljanja, angažmana i saradnje, kreativnog razmišljanja, sposobnosti upravljanja i poslovne snalažljivosti. Skup vještina društvenog poduzetništva izgrađen je kombinacijom četiri metode učenja: formalnog učenja i on-line društvenog učenja koje se uglavnom nudi putem Moodle platforme i djelimično putem radionica uživo, kao i učenja na zahtjev i učenja putem iskustava mentora.

Sadržaj svakog programa organizovan je u određenim oblastima učenja i strateški podržava dva glavna programa Mozaika. Važno je napomenuti da, na temelju test-invest metodologije, nastavni plan i program pruža informacije o uspješnosti kandidata, talentima, sposobnostima i vrijednostima potrebnim za odabir i napredovanje u svaku narednu fazu.

Izgradnja tako složenog i sveobuhvatnog učenja, kao i konstruktivnog razvoja, zahtijevali su svestran i multidisciplinarni tim. Prije svega, na temelju evaluacije pilot faze M-zone 2015. godine, Mozaik je odlučio angažovati agenciju za društvena istraživanja proMENTE, koja je uspostavila novu Moodle platformu i bila zadužena za prenos i upravljanje sadržajem M-zone, podnošenje pravovremenih izvještaja i statistika i pružanja preporuka Mozaiku za u smislu poboljšanja.

Osim ovoga, kao sastavni dio kurikuluma, Mozaik je razvio sažetke i održao obuku facilitatora, ocjenjivača i inkluzivnih katalizatora kao pripremu za turnire društvenih inovacija, ali i obuku predavača, kao pripremu za izvođenje radionice pod nazivom "Imamo problem. Sjajna prilika!" koja cijeni i podržavava postavljanje pitanja. Budući da su moduli unešeni u M-zonu, programi su se provodili, a to je zahtijevalo kontinuirano praćenje aktivnosti kandidata, pojašnjavanje nejasnoća, pravovremeno odgovaranje na njihove potrebe i pitanja, te praćenje potreba za poboljšanjima i prilagodbama koje je potrebno učiniti 2017. godine.

5.2.2. ODJEL ZA MARKETING

Mozaik je 2016. godine osnovao funkcionalan marketinški odjel sa visokokvalifikovanim stručnjacima. Mozaik je kao brend imao prilično nizak nivo prepoznatljivosti. Vrijednosti sa kojima smo se željeli izjednačiti nisu prenešene, a imidž nije bio prepoznat. Mlada publika doživljavala je sliku Mozaika kao dosadnu, staromodnu i bez dinamike. Kako bismo ovo promijenili, razvili smo širi i strateški pristup marketingu, uvodeći aktivnosti na izgradnji brenda i jasnu komunikaciju. Definisanjem naše ciljne skupine, primijenile su se dvije komunikacijske platforme za naše korisnike i naše klijente. Sve aktivnosti bile su u skladu sa našom strategijom i dosljedno su pozicionirale Mozaik kao kreatora dobre ekonomije, što je zamišljeno i kao naš slogan: KREATORI DOBRE EKONOMIJE

5.2.2.1. KAMPANJA 2016

Prva aktivnost koja je sprovedena na ovaj način bio je otvoreni poziv za ulazak u M-zonu. Cilj kampanje bio je privući najmanje 4.000 mladih ljudi između 17 i 35 godina, koji su ambiciozni, strastveni, poštenu i skromni, imaju draž i empatiju i žele nešto poboljšati u svojoj zajednici. Kampanja je osmišljena da prenese primarnu poruku našim potencijalnim potrošačima: *"Ukoliko želite promijeniti nešto u svojoj zajednici, Mozaik vam pruža priliku."* Slogan naše kampanje bio je: *100 prilika za 100 dobrih ideja*. Kampanja je bila pretežno u digitalnom formatu sa BTL -om (Ispod crte - terenske aktivnosti).

Kreativni elementi kampanje bili su: Video i video plana:

https://www.youtube.com/watch?v=zSA_p_60h8Y

<https://www.youtube.com/watch?v=olmJlhyyes>

Glavni komunikacijski kanali bili su:

- Mozaik Facebook stranica
- Plaćeno oglašavanje (Google AdWords, štampani ili mrežni banner oglasi)
- Neplaćena plasiranja (PSA)
- Mozaik web stranica
- Konferencija za štampu
- BTL aktivnosti (FTF, letci, prezentacije)

5.2.2.2. TURNIRI DRUŠTVENIH INOVACIJA

Hrabre boje, street art i stil grafita bili su inspiracija za naš kreativni dizajn za turnire društvenih inovacija. Dizajn je odabran sa ciljem daljeg podizanja svijesti o našoj misiji, prenoseći poruke ozbiljnih tema putem zabavnih, kreativnih i privlačnih metoda.

Street art i grafiti mogu privući pažnju na način na koji standardno, svakodnevno oglašavanje ne može potićući razgovor i svijest o brendu.

VIDEO ZAPISI:

<https://www.youtube.com/watch?v=qW4oqcVcdXs>

<https://www.youtube.com/watch?v=cx7srqtH4bI>

5.2.2.3. DEMO DAN 2

Osam timova predstavilo je svoje poslovne ideje na Demo Danu 2. Za ovaj događaj osmislili smo kreativan koncept koji je replicirao iskustvo gledanja filma. Održao se u kinu u kojem su članovi timova za predstavljanje predstavljeni kao filmski heroji, čime se naglašava naša izjava o impaktu vođenja razvijanja nove generacije poduzetničke i inovativne omladine koja drugima služi kao uzor. Slogan je takođe zamišljen kao naslov filma: *Hrabra osmorica*

Materijali pripremljeni za Demo Dan 2 bili su:

VIDEO ZAPISI:

<https://www.youtube.com/watch?v=MwUEjIEnWkw&t=33s>

<https://www.youtube.com/watch?v=1vHytCjHlqY&t=23s>

5.2.2.4. PROJEKTI U ZAJEDNICAMA KAO POZITIVNE PRIČE:

Koristili smo pozitivan format priče da bismo prikazali izuzetne projekte koji su sprovedeni u različitim gradovima i općinama. Razmjena ovakvih priča efikasan je način na koji možemo motivisati i inspirisati druge.

<http://www.mozaik.ba/bs-lat/vijesti/item/390-mladi-za-svu-djecu-u-kozarskoj-dubici>

<http://www.mozaik.ba/bs-lat/vijesti/item/388-plivajmo-za-sve-u-opcini-doboj-jug>

<http://www.mozaik.ba/bs-lat/vijesti/item/387-antibakterijska-inovacija-iz-sarajeva>

<http://www.mozaik.ba/bs-lat/vijesti/item/386-psihologija-u-sportu-za-osobe-sa-invaliditetom>

<http://www.mozaik.ba/bs-lat/vijesti/item/385-virtuelna-apoteka-na-univezitetu-u-banjaluci>

<http://www.mozaik.ba/bs-lat/vijesti/item/384-mladi-iz-konjica-brinu-za-izletiste-vrtaljica>

<http://www.mozaik.ba/bs-lat/vijesti/item/383-mladi-iz-lopara-pod-parolom-selekcija-i-reciklaza-ekologija-nam-je-najdraza>

<http://www.mozaik.ba/bs-lat/vijesti/item/382-streetball-art-fest-u-jelahu>

<http://www.mozaik.ba/bs-lat/vijesti/item/378-znanstveni-kamp-za-djecu-i-mlade>

5.2.2.5. DEMO DAN 1, KICKOFF 2 I KONFERENCIJA

Kako bi se prenijela vrhunska slika i poslala poruka da društvena inovacija dolazi iz srca, razvijeni su novi vizuelna predstavljanja za ove aktivnosti i događaje. Specifična kombinacija boja korištena je za predstavljanje Mozaika kao sofisticiranog i pouzdanog brenda, pored sijalice sa srcem unutar nje, koja predstavlja inovativnost i strast.

5.3. LJUDSKI RESURSI

Mozaikov tim je 2016. godine narastao na 25 stalno zaposlenih. Uspjeli smo zaposliti novog finansijskog direktora i novog direktora marketinga, sa velikim iskustvom iz profitnog sektora. Također smo uspjeli unaprijediti kapacitete nekoliko članova osoblja koji su dobili novu ulogu u strategiji.

Zakon o radu u BiH se izmijenio i morali smo promijeniti sve ugovore zaposlenih. Sada svaki zaposlenik ima fiksni i promjenjivi dio mjesečne plate, a svaki direktor Mozaika priprema razgovore na osnovu evaluacije jednom mjesečno. Ovo je značajno poboljšalo odnose među svim članovima tima i pojasnilo uloge i KPI za svaku poziciju.

U 2015. godini potpisali smo nove ugovore u vezi sa politikom poticaja kako bismo motivisali timove da ispunе sve zahtjeve analitičke, administrativne, edukativne i ostale zahtjeve. U 2016. godini smo isprobali tri nova alata:

a) desktime - softver za praćenje i mjerenje produktivnosti koji se koristi za samoocjenjivanje i ocjenjivanje; b) operativni plan i sedmični operativni sastanci fokusirani su na RACI metodologiju (eng. responsible, accountable, consulted and informed) i c) OVIS sistem koji će biti u potpunosti implementiran 2017. godine i koji će Mozaik pretvoriti u ured bez papira. Nakon početnog otpora promjenama, što se očekivalo jer smo izašli iz zone komfora,

pojavljuje se zona udobnosti, nova klima i kultura koja Mozaik pomjera naprijed u fazu izvršenja, neophodnu za uspjeh uz pomoć nove strategije.

Mozaikov tročlani odbor uključen je i aktivan - oni sudjeluju u svim procesima donošenja odluka i široko promovišu strategiju Mozaika.

5.4. MREŽE

U 2014. godini nastavili smo sa aktivnim učestvovanjem na nekoliko mreža: Grantmakers East Forum, European Foundation Centre, SIGN Network i National Network for Building Peace, NGO Council. U Mozaik je postao stalni član EVPA-e i član upravnog vijeća u European Foundation Centre-u.

Regionalna mreža SIGN uspješno provodi projekt za održivost pod nazivom SIGN for sustainability kojeg finansira EU, a vodi Trag. Partneri su Horus (zamijenio CIRA-u), fAct, VIA, FIQ i Mozaik.

Mnogo ulažemo u razvoj snažne neformalne mreže društvenog poslovanja i biznisa koja mogu podržati naš kurikulum, model kompetencija i razvoj naših društvenih poduzetnika. Osim sa US Deloitte, 2015. godine uspostavili smo veliko partnerstvo sa nekoliko evropskih stručnih organizacija za društveno poduzetništvo (Ashoka, Impact Hub Berlin, Univerzitet u Minhenu, Yunus Social Business Balkan) koji će biti korisni za kapacitete Mozaika koji će se koristiti u svrhu podrške društvenim poduzetnicima. Osažujemo jaku ekipu mentora koji mogu podržati naše društvene biznise tokom procesa inkubacije.

6. ONO ŠTO SMO NAUČILI

Osnovne lekcije koje smo naučili u 2016. godini su saznanja koja će jasno izdefinisati naš kurikulum i M-zonu. Prikupljali smo podatke od naših korisnika kako bismo M-zonu učinili korisnijom. Istovremeno, testirali smo Test-Invest u njegovim punim fazama i razvili potrebne prijedloge za poboljšanje, kako bismo što prije prepoznali mlade ljude koji najviše obećavaju.

Također smo odlučili da će 2017. godina biti posvećena optimizaciji procesa. Istražili smo opciju za *lean management* i odlučili da je previše složena za naše aktivno djelovanje. Konačno, koristimo godišnji operativni plan i tražimo od svakog direktora da analizira svoje procese i predloži optimizaciju. Fokusirali smo se na poboljšanje kvalitete.

Ponosni smo na rezultate koje smo postigli u 2016. godini, a ipak polažemo veća očekivanja. U 2017. godini očekujemo 5.000 registracija i najmanje 15 registrovanih društvenih poduzetništva.

Osnovna saznanja i lekcije koje smo naučili a koje će biti integrisane u 2017. godini su:

- Iako je nacionalna marketinška kampanja 2016. godine privukla preko 150 mladih osoba sa poteškoćama, od kojih je 31 napredovalo kroz program, na kraju nismo imali učešće niti jedne jedne osobe sa poteškoćama na kraju procesa inkubacije - dvoje je pozvano, a oboje su odlučili da odustanu. Naša nacionalna marketinška kampanja u 2017. godini mora se pozabaviti pitanjem privlačenja mladih ljudi sa poteškoćama koji imaju snažne poduzetničke sposobnosti.
- Moramo uvesti test poduzetničkih kompetencija u okviru Test-Invest metodologije, kako bismo identifikovali i odabrali mlade ljude sa snažnim poduzetničkim potencijalom.
- Moramo provoditi redovne aktivnosti monitoringa i evaluacije koje će dovesti do procjene impakta, slijedeći našu Matricu upravljanja impaktom.
- Module kurikuluma za inkubator potrebno je promijeniti - kraće i sa jasnim odgovorom na određena pitanja.
- Moramo ojačati ulogu Mozaika koji ima regionalnu ulogu u društvenom poduzetništvu.
- Moramo uspostaviti saradnju sa univerzitetima kao ključnim ciljnim tačkama kada su u pitanju mladi. Moramo formalizirati partnerstva sa drugim relevantnim zainteresiranim stranama, ministarstvima, relevantnim nevladinim organizacijama, nacionalnim i regionalnim inkubatorima.
- Timovi Omladinske banke, mladi ljudi koji podržavaju implementaciju naše strategije, moraju stalno unapređivati kapacitete. Osim onih koji provode društvenu inkluziju, koji su obučeni 2016. godine, moramo obučiti i stručnjake za inovacije koji će unaprijediti inovacije na turnirima društvenih inovacija.
- Moramo optimizirati sve procese unutar M-zone kako bismo ekonomično iskoristili resurse i postigli željeni učinak.

Prilog 2 – Poduzetništva koja su predstavljena na DemoDanu II u junu 2016. godine

Poduzetništva koja su završila proces inkubacije i predstavila se u junu 2016. god.

1. Unikatna radionica

Čime se bave: proizvode drvene igračke za djecu koju su dizajnirala djeca u kreativnim radionicama;

Njihov impakt: korištenje inkluzivnih radionica u kojima djeca sa poteškoćama u učenju stupaju u interakciju sa djecom sa normalnom razvojnom putanjom, kako bi dizajnirali drvene didaktičke igračke univerzalnog dizajna; pružanje prakse učenicima srednjih škola u procesu proizvodnje igračaka;

Iz njihovih evaluacionih listova: "Ovaj proces mi je dao toliko povjerenja u ono što radim."

2. Jelena BIO-Station

Čime se bave: Edukacija lokalnog stanovništva svog grada Šipova o tome kako očuvati bioraznolikost svoje regije prikupljanjem biomedicinskih biljaka; Prerada prikupljenih biljaka i prodaja u obliku čaja;

Njihov utjecaj: stvaranje lokalnih radnih mjesta angažovanjem lokalnog stanovništva u prikupljanju biomedicinskih biljaka; stvaranje

mreža odgovornih berača biljaka koji su edukovani o tome kako pravilno brati bilje bez uništavanja biološke raznolikosti regije;

Iz njihovih evaluacijskih listova: "Iako sam imala mnogo problema tokom procesa inkubacije, s obzirom na prirodu svog posla, uspjela sam zainteresovati ljude iz sektora za ono što radim. Očekujem da će moji proizvodi biti u bio-trgovinama čim završi proces registracije."

3. Kockica

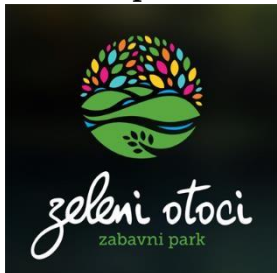

Čime se bave: Oni su tim od osam mladih ljudi koji su izradili obrazovne programe za devet različitih vrsta inteligencije; vjeruju da svakom djetetu treba dati odgovarajući prostor za istraživanje njegovih jačih strana i nude niz radionica za djecu kako bi im pomogli u tome;

Njihov impakt: nude radionice u velikim gradovima po tržišnoj cijeni i koriste dio svoje marže za besplatne radionice za djecu iz porodica koje su u nepovoljnom položaju i djecu iz udaljenih područja.

Iz njihovih evaluacijskih listova: "Trebalo je neko vrijeme da počnemo razmišljati na poslovan način, ali osjećamo da smo uspjeli i uzbuđeni smo što možemo da vidimo koji su to sljedeći koraci."

4. Zabavni park "Zeleni otoci"

Čime se bave: Oni nude niz avanturističkih usluga u svom malom gradu Bosanskoj Krupi, poput raftinga i biciklizma, kao i promociju lokalnih proizvoda od poljoprivrednika u okolnim selima. Njihova ponuda uključuje akcije čišćenja, jer im je jedan od ciljeva očuvati prirodu svoje regije.

Njihov impakt: Ponuditi prijeko potrebne aktivnosti u maloj zajednici; pomoći u promicanju lokalne proizvodnje; sačuvati ekologiju svoje regije.

Iz njihovih evaluacijskih listova: "Dosta smo naučili o tome kako osmisliti pravi biznis, kako ga plasirati i voditi."

5. Sigurna ruka

Čime se bave: Oni se brinu o starijim osobama u svom gradu i planiraju proširiti djelovanje na dva susjedna grada do kraja 2016. godine. Njihov tim pruža sve nemedicinske usluge starijim građanima, poput čišćenja kuća i dvorišta, posjeta ljekaru, kupovine namirnica, plaćanja računa, šetnje sa starijima.

Njihov impakt: Starije osobe u njihovoj regiji uglavnom ostaju same nakon što im djeca migriraju u različite zemlje svijeta. Ovaj posao očito čini starijim ljudima život lakšim i dostojanstvenim. Pružanje ovih usluga je besplatno onima koji si ne mogu priuštiti nikakvu pomoć.

Iz njihovih evaluacijskih listova: "Tokom tog procesa bilo je bezbroj ponavljanja. Ponekad smo se osjećali kao da činimo jedan korak naprijed, dva nazad, no ubrzo smo saznali da moramo više koristiti medije pri oglašavanju svojih usluga. Sada, umjesto da idemo od vrata do vrata nudeći svoju uslugu, mi smo traženi."

6. Agrorevolucija

Čime se bave: proizvode visokokvalitetnu govedinu koristeći mrežu lokalnih poljoprivrednika, koji se prvo uče kako proizvesti stočnu hranu najviše kvalitete, a zatim se integriraju u mrežu poljoprivrednika usmjerenih na visokokvalitetnu proizvodnju mesa. *Njihov impakt:* U regiji u kojoj je većina stanovništva nezaposlena, a veći dio zemlje ostaje besposlen, ovaj će tim

podstaći lokalnu ekonomiju angažovanjem malih lokalnih nezaposlenih poljoprivrednika u proizvodnju mesa.

Iz njihovih evaluacijskih listova: "Naši mentori uvijek su bili uz nas kad je trebalo donijeti neke teške odluke. Izuzetno sam sretan što sam sada samo jedan korak udaljen od ostvarenja svog sna."

7. Igraj Uči Rasti

Čime se bave: Ovaj tim je primijetio da se djeca predškolske dobi teško fokusiraju na jednostavne zadatke sa jednim izuzetkom - previše se fokusiraju na mamin ili tatin pametni telefon. Proizvedeći igru sa kartama za djecu i njihove roditelje, ovaj tim želi vratiti interakciju između roditelja i djece tamo gdje bi trebala biti, dalje od pametnih telefona i sličnih uređaja.

Njihov impact: Pomoći stvoriti prirodniji način za djecu da razviju svoje kognitivne sposobnosti dok se igraju sa roditeljima; izrada igre koja će biti besplatno dostupna odabranim vrtićima ili djeci u malim i udaljenim zajednicama.

Iz njihovih evaluacijskih listova: "Ne postoji formalno obrazovanje u BiH koje vam može dati iskustvo koje smo imali tokom cijelog procesa inkubacije. I ne postoji kreditna kartica koja vam može kupiti ovo znanje koje smo stekli."

8. AgroLAB

Čime se bave: Oni su tim mladih hemičara i inženjera hemije koji svojim lokalnim poljoprivrednicima žele pružiti blagovremenu i pristupačnu analizu tla, kao i stručne savjete o tome kako odabrati odgovarajuće biljke za određenu kvalitetu tla.

Njihov impact: ponuda usluge koja je očito tražena u općini koja je pretežno poljoprivredna.

Iz njihovih evaluacijskih listova: "Tokom procesa inkubacije uspjeli smo dovršiti 50 analiza tla za lokalne poljoprivrednike i primili dodatnih 80 zahtjeva - i to je bio samo početak. Ovaj proces nam je pokazao da je ova usluga jako tražena u našoj regiji."

Fondacija Mozaik			1 EURO = BAM	1.95583
Finansijski izvještaj za 2016. godinu			1 USD = BAM	1.7673
	Naslov	Ukupno BAM	Ukupno EURO	Ukupno USD
	Dodijeljenih sredstava / grantova	991.173,78	506.779,11 €	560.840,71 USD
1.	Razvoj zajednice	857.773,57	438.572,66 €	485.358,21 USD
1.1.	M-stream	296.217,05	151.453,37 €	167.609,94 USD
1.2.	Pro-Budućnost	401.964,89	205.521,38 €	227.445,76 USD
1.3.	ZNAK za održivost (eng. SIGN for Sustainability)	39.115,00	19.999,18 €	22.132,63 USD
1.4.	Podrška partnera	120.476,63	61.598,72 €	68.169,88 USD
2.	Društveno poduzetništvo	133.400,21	68.206,44 €	75.482,49 USD
2.1.	Grantovi za start-up poslovanje - Inkubator društvenog poslovanja i povećanje grantova - ubrzavanje	50.788,71	25.967,86 €	28.738,02 USD
2.2.	Grantovi za oporavak od poplava	25.356,23	12.964,43 €	14.347,44 USD
2.3.	Podrška društvenim poduzetništvima (EkoMozaik)	57.255,27	29.274,15 €	32.397,03 USD
3.	Osoblje (plate i ostala primanja)	1.053.573,45	538.683,57 €	596.148,63 USD
3.1.	Zaposleni na puno radno vrijeme (Sarajevo i Banjaluka)	1.029.392,93	526.320,25 €	582.466,43 USD
3.2.	Nadoknade i druge naknade zaposlenima (porodijski, godišnji odmor)	14.677,17	7.504,32 €	8.304,85 USD
3.3.	Volonteri	9.503,35	4.859,00 €	5.377,34 USD
4.	Ugovorene usluge	634.965,47	324.652,69 €	359.285,62 USD
4.1.	Turnir društvenih inovacija	44.392,43	22.697,49 €	25.118,79 USD
4.2.	Razvoj kapaciteta u lokalnim zajednicama (obučavanje, olakšavanje procedura i savjetovanje, unapređenje kurikuluma, održavanje M-zone)	222.380,13	113.701,16 €	125.830,44 USD
4.3.	Promotivne / PR i marketinške aktivnosti	70.057,37	35.819,76 €	39.640,90 USD
4.4.	Promotivni događaji (konferencije, početak, demo dan)	161.792,94	82.723,42 €	91.548,09 USD
4.5.	Usluge ugovorene za društvena preduzeća	26.022,37	13.305,03 €	14.724,36 USD
4.6.	Vanjske ugovorene IT usluge (serveri, održavanje navision-a, podrška, web)	56.835,47	29.059,51 €	32.159,49 USD
4.7.	Troškovi revizije	33.950,40	17.358,56 €	19.210,32 USD
4.8.	Nadgledanje projekata	3.542,25	1.811,14 €	2.004,35 USD
4.9.	Prevodilačke usluge	5.412,78	2.767,51 €	3.062,74 USD
4.10.	Istraživačke aktivnosti	2.450,81	1.253,08 €	1.386,75 USD
4.11.	Godišnje licence	3.313,55	1.694,19 €	1.874,92 USD
4.12.	Strateško planiranje i sastanci Upravnog odbora i savjetodavne grupe	4.814,93	2.461,83 €	2.724,46 USD
5.	Tekući troškovi	355.414,25	181.720,42 €	201.105,78 USD
5.1.	Zakupi i režije (Sarajevo, Banja Luka)	46.546,05	23.798,62 €	26.337,38 USD
5.2.	Održavanje ureda i opreme	15.980,60	8.170,75 €	9.042,38 USD
5.3.	Osiguranje osoblja i osiguranje opreme	3.928,90	2.008,81 €	2.223,11 USD
5.4.	Registracija vozila i osiguranje	33.069,69	16.908,26 €	18.711,98 USD
5.5.	Komunikacije	38.505,95	19.687,78 €	21.788,02 USD
5.6.	Komunikacija za članove uprave Omladinske banke	8.480,00	4.335,76 €	4.798,28 USD
5.7.	Uredski materijal	31.377,81	16.043,22 €	17.754,66 USD
5.8.	Lokalna putovanja (gorivo, smještaj i dnevnice) - osoblje	49.760,75	25.442,27 €	28.156,37 USD
5.9.	Međunarodna putovanja - osoblje	39.807,78	20.353,39 €	22.524,63 USD
5.10.	Amortizacija opreme i vrijednost namještaja	23.948,70	12.244,78 €	13.551,01 USD
5.11.	Amortizacija poljoprivrednih mašina	21.627,00	11.057,71 €	12.237,31 USD
5.12.	Umanjenje vrijednosti vozila	17.438,00	8.915,91 €	9.867,03 USD
5.13.	Amortizacija softvera	24.943,00	12.753,15 €	14.113,62 USD
6.	Ostalo	42.937,20	21.953,44 €	24.295,37 USD
6.1.	Naknade banaka i kamate	11.429,61	5.843,87 €	6.467,27 USD
6.2.	Naknade za članarine	12.252,82	6.264,77 €	6.933,07 USD
6.3.	Troškovi poreza	2.891,02	1.478,16 €	1.635,84 USD
6.4.	Renoviranje nekretnine	9.000,00	4.601,63 €	5.092,51 USD
6.5.	Povrat granta donatorima	4.758,18	2.432,82 €	2.692,34 USD
6.6.	Neplanirani troškovi	2.605,57	1.332,21 €	1.474,32 USD
	FIKSI TROŠKOVI - UKUPNO	3.078.064,15	1.573.789,23 €	1.741.676,10 USD
		KM	EUR	USD
1.	PRIHOD			
1.1.	Podrška lokalnih, federalnih i nacionalnih institucija	177.350,41	90.677,82 €	100.351,05 USD
1.2.	Podrška donatora	2.472.031,64	1.263.929,71 €	1.398.761,75 USD
1.3.	Podrška donatora - oprema	81.810,89	41.829,24 €	46.291,46 USD
1.4.	Aktivnosti koje stvaraju prihod	375.026,22	191.747,86 €	212.202,92 USD
1.5.	Ostali prihodi - (Naknada putnih troškova)	3.855,75	1.971,41 €	2.181,72 USD
1.6.	Ostali prihodi - (osiguranje, bankovne kamate i kurs)	16.745,49	8.561,83 €	9.475,18 USD
	UKUPNI PRIHODI	3.126.820,40	1.598.717,88 €	1.769.264,08 USD
	RAZLIKA	48.756,22	24.928,66 €	27.587,97 USD

Fondacija Mozaik				
BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBAR 2016. GOD.				
2016 (u SAD \$ / 1 USD = 1,7673 KM)				
I	OSNOVNA SREDSTVA	KM	EUR	USD
	Stalna imovina	498.428	254.842	282.028
	Fondacija	267.693	136.869	151.470
	Namještaj i oprema (računari, printeri, namještaj, video oprema i druga uredska oprema)	33.842	17.303	19.149
	Vozila	48.927	25.016	27.685
	Lifesaver pročišćivači vode	64.213	32.832	36.334
	Zamrzivač za otkup povrća	82.964	42.419	46.944
	Microsoft Dynamics Navision softver	789	403	446
	Dugoročne investicije	56.739	29.010	32.105
	Ulaganje u EkoMozaik, MaŠtu i nova poduzetništva (vlasnički kapital)	56.739	29.010	32.105
	Kratkotrajna imovina	713.336	364.723	403.630
	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	642.058	328.279	363.299
	Ostala kratkoročna imovina/ zaposlenici	77	39	44
	Ostala obrtna sredstva/ donatori	11.805	6.036	6.680
	Ostala obrtna sredstva/ Povrat PDV-a	46.091	23.566	26.080
	Avansi plaćeni za usluge i dobavljače	13.305	6.803	7.528
	Ukupna imovina	1.268.503	648.575	717.763
II	OBAVEZE	KM	EUR	USD
	Kratkoročne obaveze	178.566	91.299	101.039
	Obveze prema dobavljačima	52.028	26.601	29.439
	Obveze za poslodavce - plate	36.482	18.653	20.643
	Obveze po ugovorima o uslugama	4.707	2.407	2.663
	Obveze za poreze, naknade i ostale prihode	54.593	27.913	30.891
	Obaveze za reviziju	22.900	11.709	12.958
	Ostale obaveze	7.856	4.017	4.445
	Kratkoročne obaveze/prihod primljen u 2016. godini	220.917	112.953	125.003
	Obračunati prihod od donacija za troškove projekata za 2017. godinu	220.917	112.953	125.003
	Dugoročne obaveze	264.339	135.154	149.572
	Obračunati prihod od donacija za projekte / fiksna sredstva	225.587	115.341	127.645
	Obračunati prihod od donacija za projekte/zadužbeni fonda	37.188	19.014	21.042
	Rezervacije za otpremnine	1.564	800	885
	Kapital	604.681	309.168	342.150
	Kapital (Fondacija)	248.932	127.277	140.854
	Kapital (zadužbeni fond)	306.909	156.920	173.660
	Zadržani višak prihoda nad rashodima/	48.840	24.971	27.635
	Ukupne obaveze	1.268.503	648.575	717.763

